

Protokoll med bilagor

FS 8/2025

Plats Zoom
Datum och tid 2025-09-24 kl 9.00-16.00

Närvarande

Ledamöter FS

Jonas Sahlberg, förbundsordförande
Susanna Ahlström, vice förbundsordförande *Deltog ej §§ 87–93*
Marie-Louise Andersson, vice förbundsordförande
Erika Darljung, förbundskassör
Anna Kain Wyatt
Britt Edoff
Maria Tingström
Nathalie Colombo
Ritva Tamminen
Stig-Axel Nilsson
Sune Wadenheim

Förbundskansliet

Nina Andersson Weaver, sekreterare *Deltog ej § 93*
Ingvild Falkenhaus, föredragande *Deltog ej § 93*
Olle Quist, föredragande *Deltog ej § 93*
Ove Johnson, föredragande *Deltog ej § 93*
Sarah Gühne, föredragande *Deltog ej § 93*

Fackklubben

Ann-Sofie Hurtig *Deltog §§ 87–92, 94*
Nanna Karlsson *Deltog §§ 95–100*

Ej närvarande UHs adjungerade

Protokollet omfattar §§ 87–100

- § 87 Mötets öppnande** Jonas Sahlberg förklarade mötet öppnat.
- § 88 Val av mötesordförande** **Styrelsen beslutade**
att välja Marie-Louise Andersson till mötets ordförande.
- § 89 Val av justerare** **Styrelsen beslutade**
att välja Anna Kain Wyatt att jämte mötesordföranden justera protokollet.
- § 90 Fastställande av dagordning** Dagordningen **fastställdes** med tillägget:
§ 98 Tillsättande av arbetsgrupp
- § 91 Anmälan av föregående protokoll** **Styrelsen beslutade**
att lägga protokollen FS 7/2025, FS 7A/2025, FS 7B/2025 och FS 7C/2025 till handlingarna.
- § 92 Aktuellt HRF** **a) Generalsekreterarens rapport**
Fokus på förbundskansliet är verksamhetsplanen 2026 som även blir den första för kongressperioden 2026–2029. Den ska förankras på förbundsmötet i november och därefter fastslås på förbundsstyrelsens möte i december. Tanken är också att ta fram en översiktlig planering för hela kongressperioden.
- b) Ekonomi**
Föredrogs enligt *bilaga § 92 b*).
- § 93 Förhandlingsgrupp avseende GS** Förhandlingsgruppen, som fram tills nu har bestått av Erika Darljung (sammankallande), Jonas Sahlberg, Susanna Ahlström och Sune Wadenheim, hade sitt mest intensiva arbete under sommaren. De träffades digitalt vid fem tillfällen och träffade styrelsen informellt vid två tillfällen. Utöver det intervjuades ett antal anställda på förbundskansliet och slutligen förhandlade man med Mattias Lundekvam i Stockholm i mitten på augusti.
- Förhandlingsgruppen har sedan setts digitalt en gång och håller varandra uppdaterade om vad som pågår på förbundskansliet. Just nu är man inte i ett läge att förändra den tillfälliga lösningen med Jonas Sahlberg som tf GS, men det kan bli aktuellt framöver.
- Förhandlingsgruppen kompletteras från och med nu med Marie-Louise Andersson.

§ 94 Verksamhetsplanering 2026

a) Verksamhetsinriktning

Verksamhetsplanen ska grunda sig på styrdokumentet "Fokus & strategi 2026–2029", tillsammans med Intressepolitiska programmet och Organisationsprogrammet.

HRFs fokus och strategi 2026–2029 beskriver hur vi under kongressperioden ska arbeta för att leva upp till vårt ändamål, komma närmare vår vision samt uppnå olika mål i det intressepolitiska programmet och organisationsprogrammet. Strategin är tänkt som stöd vid prioriteringar och framtagande av årliga verksamhetsplaner.

Ständigt prioriterat är hörselvård, tillgänglighet samt medlemsutveckling och engagemang. Vi behöver sätta ljus på hörselskadade genom att sprida hörselskadekunskap, skapa synlighet och ändra attityder.

Förbundsstyrelsen förde en diskussion kring verksamhetsinriktningen för 2026. Under 2026 ska HRF prioritera:

- en fortsatt hållbar ekonomi som långsiktigt säkrar och stärker HRFs kärnverksamhet
 - Påverkans- och opinionsarbete för ett mer hörselsmart samhälle
 - Ökat engagemang, medlems- och föreningsutveckling för en stark och relevant folkrörelse
- att öka hörselsmart kunskap och kompetens samt HRFs sakfrågor i hela organisationen
- att utveckla arbetssätt som stärker samverkan inom kansliet samt mellan kansli, förbund, distrikt och föreningar – för en levande folkrörelse och en starkare röst i samhällsdebatten

Förbundskansliet får i uppdrag till FS 9/2025, att utifrån diskussionerna, ta fram en komprimerad verksamhetsplan med fokus på kärnverksamheten och med utgångspunkt från verksamhetsplanen ta fram aktiviteter som bidrar till måluppfyllelse.

b) Tidplan för möten

Förbundsstyrelsens möten

FS 1/2026	16 februari – digitalt
FS 2/2026	15-16 april – fysiskt
FS 3/2026	2 juni – digitalt
FS 4/2026	16-17 september – fysiskt
FS 5/2026	22 oktober – digitalt
FS 6/2026	9-10 december – fysiskt

Förbundsmöten

FM 1/2026	9-10 maj
FM 2/2026	14-15 november

Styrelsen beslutade

att fastställa tidplanen för FS- och FM-möten 2026 enligt ovan.

**§ 95 Representation –
extern och intern**

Med anledning av förändringar i förbundsstyrelsen och på förbunds-
kansliet behöver listan för representation uppdateras, *bilaga § 95*.

Styrelsen beslutade

att fastställa den nya representationslistan.

**§ 96
Ägarrepresentanter
extra årsstämmor HRFs
bolag**

Ägarrepresentanter till de extra årsstämmorna 2025 för HRFs bolag,
Forskningsinstitutet Hörselbron och HRF Hörteknik, behöver utses.
Två ledamöter från förbundsstyrelsen ska delta vid respektive stämma
och företräder där med 60 respektive 40 procent av rösterna.

Styrelsen beslutade

att utse förbundsstyrelseledamöter Sune Wadenheim med 60 % av
rösterna och Erika Darljung med 40 % av rösterna som ägarrepresen-
tanter för HRF vid Forskningsinstitutet Hörselbrons extra årsstämma.

att utse förbundsstyrelseledamöter Erika Darljung 60% av rösterna och
Stig-Axel Nilsson med 40 % av rösterna som ägarrepresentanter för HRF
vid HRF Hörtekniks extra årsstämma.

§ 97 Rapporter

a) Ledamöternas rapporter

Bilagor § 97 a) 1-4.

b) UH:s rapporter

Ingen rapport.

c) Förbundsordförandens delegationer

Bilaga § 97 c).

d) Generalsekreterarens delegationer

Bilaga § 97 d).

**§ 98 Tillsättande av
arbetsgrupp**

Enligt dokumentet Arbetsordning för Förbundsstyrelsen (FS) framgår
bland annat att styrelsen ansvarar för att HRFs verksamhet bedrivs i
enlighet med interna riktlinjer och att HRFs organisation är effektiv.
Framst saknas de interna riktlinjerna och skulle behöva tas fram för att
komma vidare i arbetet.

Styrelsen beslutade

att förbundsordförande får i uppdrag att bilda en arbetsgrupp med uppgift att definiera förbundsstyrelsens krav på förbundskansliet utifrån arbetsordningen.

att återrapportering ska ske senast på styrelsemöte FS 10/2025.

§ 99 Övriga frågor

Inga övriga frågor.

§ 100 Avslutning

Marie-Louise Andersson tackade och avslutade mötet.

Vid protokollet

Nina Andersson Weaver

Justeras

Marie-Louise Andersson

Anna Kain Wyatt

Aktuellt inom Politik, opinion & kunskap

Ny Novus-undersökning för aktuell hörselskadestatistik

I september genomför förbundet en Novus-undersökning bland 1 300 personer, i ett urval representativt för den vuxna befolkningen, 18 år och uppåt. Det är en uppföljning av den undersökning som genomfördes i februari i år och syftet är att få ett större och stabilare statistikunderlag när det gäller förekomst av hörselnedsättning i befolkningen.

Vårens Novus-undersökning resulterade i att HRF ändrade den officiella siffran för antal personer med hörselnedsättning till 1,7 miljoner. Det var en avrundning neråt; undersökningen indikerade att andelen i befolkningen var ännu högre.

Nu ställs bland annat samma frågor om hörselnedsättning igen, i syfte att få ett större underlag och ökad säkerhet i siffrorna.

HRF hjälper riksdagen utveckla sin textning

Det är nu fem år sedan det infördes lagkrav på alla offentliga aktörer i Sverige att texta förinspelade videos på sina webbar. Det är den så kallade DOS-lagen (Lagen om offentlig service), som är en följd av ett EU-direktiv. Trots det har landets lagstiftande församling, riksdagen, fortsatt att bryta mot lagen.

Men under det senaste året har HRF haft återkommande dialog med Riksdagsförvaltningen om textning och varit ett bollplank i deras arbete med att utveckla en egen textningsmodell för sin webb-tv. Just nu tar vi fram deltagare till en panel av hörselskadade som ska testa riksdagens textning i oktober–november.

DOS-lagen kräver inte att direktsändningar textas. Riksdagen planerar därför att bara texta i efterhand, med 20-30 minuters fördröjning, för att hinna korrigera textningen innan den sänds ut.

SVT vill göra återkommande HRF-enkäter om AI-textning

Kritiken mot AI-textningen i SVT har emellanåt varit hård och debattens vågor har gått höga. I somras kom det dessutom ett kritiskt utlåtande från Granskningsnämnden.

SVT har, och har länge haft, en nära dialog med HRF om textning. Nu tar SVT ännu ett steg och vill göra enkäter bland HRFs medlemmar några gånger per år, som ett led i kvalitetssäkringen. Just nu diskuteras förutsättningar för ett sådant samarbete pågår.

Krav på kulturministern att ge besked om public service och marknätet

I slutet av augusti meddelade TV4 att de lämnar marknätet vid årsskiftet. Då riskerar public service att ensamt behöva bära notan för marknätet, med hundratals miljoner i ökade kostnader som följd. Det finns en uppenbar risk att det kan urholka de

ekonomiska förutsättningarna för public service, inklusive de praktiska möjligheterna att upprätthålla och fortsätta utveckla tillgängligheten i SVT, SR och UR.

HRF samlade några andra förbund i funktionshinderrörelsen bakom en skrivelse till kulturminister Parisa Liljestrand (M), med krav på besked från regeringen om hur de tänker säkerställa att public service inte drabbas ekonomiskt när TV4 lämnar marknätet vid årsskiftet. Samma krav framfördes även i form av en gemensam debattartikel på Altinget debatt: [”Säkerställ att public service inte drabbas när TV4 lämnar marknätet”](#).

Nu autotextar TV4 även linjär tv

I juni började TV4 autotexta direktsända program i ”vanlig”, linjär tv. Kanalen hade då under två års tid successivt avvecklat direkttextningen i linjär tv, vilket väckte starka tittarreaktioner och möttes av hård kritik från HRF.

TV4 lämnade motsägelsefulla, oriktiga uppgifter till Mediemyndigheten om andelen direkttextning i linjär tv, men myndigheten agerade inte, trots påståtningar. Istället var det kritiken och tittartrycket som ledde fram till förändring.

Dialog med PTS om möjligheter med realtidstext (RTT)

HRF har utbyte med sakkunniga på Post och Telestyrelsen (PTS) om möjligheterna med realtidstext (RTT). Det är ett slags textchat som kan föras i ett vanligt telefonsamtal, där texten överförs tecken för tecken, just som det skrivs, utan behöva klicka ”skicka”.

RTT kommer att införas i SOS Alarm-samtal i börja på nästa år. EUs tillgänglighetsdirektiv kräver dessutom att RTT ska finnas tillgängligt i samtal mellan privatpersoner, men det fungerar än så länge framför allt i iPhone (inte i Samsung).

I samtal med PTS har vi konstaterat att RTT skulle vara mycket värdefullt i samtal med myndigheter, vården med mera, men RTT är inget krav på sådana aktörer – än. Vi ser att det kan finnas möjlighet att få uppbackning av PTS om HRF skulle driva krav på att till exempel offentliga aktörer ska ha RTT i sina samtal med enskild.

Godtyckliga beslut om merkostnadsersättning

Sedan några år tillbaka är det allt fler som kontaktar Hörsellinjen om att de har fått avslag på sin ansökan om merkostnadsersättning, trots att de tidigare haft handikappersättning.

Vi har diskuterat detta i funktionshinderrörelsens samråd med Försäkringskassan, FK, och nu ställer vi också skriftliga frågor till FK om deras tillämpning av dagens regelverk.

Reglerna för merkostnadsersättning är utformade på ett sådant sätt att andelen hörselskadade som är berättigade till ersättning minskar. Men det är sagt att de som har haft handikappersättning ska kunna få merkostnadsersättning, och det stämmer inte riktigt med verkligheten. Både HRF och företrädare för SMAF, Svensk Medicinsk

Audiologisk Förening, noterar en del som haft Handikappersättning plötsligt blir av med sin ersättning, trots att ingenting har ändrats. Vi ser också att personer med samma precis samma förutsättningar kan få olika beslut, på oklara grunder.

Vi ställer oss särskilt frågande till hur FKs ser på de läkarutlåtanden som skickas med ansökan. Läkarutlåtandens ska ge en mer fullödlig bild av hörselnedsättningen och dess konsekvenser, men besluten beaktar inte helheten, utan tycks grunda sig nästan uteslutande på enstaka hörselmätningar i lugn miljö. Intrycket är att läkarintygen i stort sett aldrig vägs in i beslutet, vilket vi undrar över.

Allvarliga övertramp inom vårdvalet i Stockholm efter Fritt val

Vid årsskiftet avskaffades Fritt val och hörselcheckarna i Stockholm. Men problemen med vårdgivare som agerar säljare och lurar enskilda att betala dyrt för vård de har rätt till, det försvann inte. Tvärtom.

Sedan årsskiftet har Hørsellinjen konstaterat att vårdgivare har satt i system att styra patienter mot att köpa hörapparater helt privat. Audika föreslår de flesta som söker sig dit att betala 32 000–35 000 kronor.

Vi har kontakt med HRF-distriktet i Stockholms län om detta. Förhoppningen är att kunna lyfta problemen i media och eventuellt i valrörelsen.

Webbinarier om påverkan och hörselvård

I höst anordnar förbundet två hörselvårdswebbinarier, framför allt riktade till distriktsrepresentanter. I höst planeras två sådana webinarier. Den 30 september ges tips om att påverka hörselvårdsfrågor via samverkansråd och brukarråd. Längre fram i höst anordnas ett webinarium om att påverka i valrörelsen.

Nytt kliniskt kunskapsstöd om tinnitus på gång

Just nu pågår en uppdatering av det nationella kliniska kunskapsstödet om tinnitus, riktat till vårdgivare. HRF är med i processen och har fått möjlighet att granska och lämna synpunkter på utkast.

Kliniska kunskapsstöd är regionernas gemensamma, webbaserade rekommendationer och mallar för utredning, behandling och uppföljning av patienter inom svensk hälso- och sjukvård. Underlaget ska fungera som ett stöd i vårdpersonalens arbete och bidra till en mer jämlik och kunskapsbaserad vård i hela landet.

HRF uppmärksammade kökrisen i hörselvården

HRFs [kartläggning av väntetider till hörapparatutprovning \(maj 2025\)](#) fick stor spridning i media i juni, efter en [TT-artikel](#). I samband med detta medverkade förbundsordföranden i [P4 Extra](#).

Kartläggningen visade att 16 av landets 21 regioner inte klarar vårdgarantin. Varannan region, 10 av 21, hade väntetider på ett år eller mer. Bara fem regioner uppgav att de kunde erbjuda hörselrehabilitering inom vårdgarantins tre månader: Skåne, Stockholm, Västmanland, Blekinge, Västra Götaland.

PROJEKT:

Arvsfondsprojektet "Digitalisering där vi hör till"

Projektet avslutas 30 september och är nu inne i slutspurten. Just nu pågår informations-spridning om projektet och dess utbildningsportal, genom annonsering i sociala medier och distribution av visitkort, bland annat till HRFs föreningar och distrikt. Tidigare i höst annonserades också i pensionärsorganisationers informationskanaler.

"Bli vän med digitala möten" är en av projektets två studiecirkelhandledningar, som kommer att publiceras på projektwebben under hösten.

Arvsfondsprojektet "Alla kan texta!"

Almedalsveckan 2025: Projektet har haft ett samarbete med Almedalsveckan (Region Gotland), som bland annat innebar att vi medverkade i Almedalsveckans informations-träffar, bjöd in arrangörer till webinarier om autotextning samt kontaktade arrangörer med uppmaning att texta sina arrangemang.

Preliminär statistik visar att ungefär 8 procent av alla webbsända seminarier, samtal, debatter med mera textades under Almedalsveckan. Omkring 5 procent av arrangemangen textades på plats. Detta var mer än föregående år, men betydligt mindre än projektet siktar på.

Samtal med arrangörer under Almedalsveckan visade att inställningen till textning i grunden är positiv, men det prioriteras lågt. Flera utlovade textning "nästa år". Några arrangörer textade allt och var uttalat nöjda med textningen.

Förlängt projekt och informationsspridning: I början på september beviljade Arvsfonden två månaders förlängning av Alla kan texta-projektet. Projektet avslutas nu 30 november.

Förlängningen är en följd av att projektet har vart underbemannat, särskilt under 2025, och därför inte hunnit genomföra delar av den planerade informationsspridningen. Under de återstående månaderna kommer hörselskadade sociala medier-specialisten Ida Altinius att medverka i projektet, och hjälpa till att sprida projektets videor och tips om autotextning till kommunikatörer och andra nyckelgrupper.

Under hösten genomförs också ytterligare satsningar på textningsambassadörer – en del av projektet som är tänkt att leva vidare efter projektets slut.

Ekonomiskt läge

Januari–augusti 2025

Inledning

Denna rapport är en sammanfattande bild av läget. Se även bifogat excelark. Siffror inom parentes är föregående år.

Det är fortsatt kontroll över det ekonomiska läget.

Inför 2025 var budgeten minus 1,4 miljoner (1,5 miljoner). Det ekonomiska utfallet visar ett plus på 4,7 miljoner (1,4 miljoner). De prognoser som lämnats visar omkring 2,9 miljoner, om allt genomförs enligt prognos.

Budgetuppföljning

Budgetuppföljning 2025	Budget	Utfall	% av	Prognos
		Jan - Aug	budget	
Verksamhetsintäkter				
Medlemsavgifter	1 800	1 105	61%	1 800
Statsbidrag	8 400	5 862	70%	8 800
Allmänhetens bidrag (Summering)	42 900	28 331	66%	44 450
TM	15 500	10 070	65%	15 500
Månadsgivare	12 700	8 609	68%	12 700
Brev	11 450	4 896	43%	11 450
Stora gåvor	-	1 045	0%	-
Minnesgåvor	600	289	48%	600
Arv	2 500	3 345	134%	4 000
Föreningsgåvor	100	-	0%	100
Insamlingsutveckling, andra kanaler	50	77	153%	100
Fonder	2 200	1 500	68%	2 200
SVCR	400	260	65%	400
Auris	460	161	35%	370
Verksamhet/Övrigt	1 150	652	57%	1 150
Utdelningar	750	67	9%	100
Kongressen	240	520	217%	520
Summa verksamhetsintäkter	58 300	38 458	66%	59 790

I bifogat excelark är prognosförändringar och prognosförslag markerat med ljusbrun för att det ska vara lättare att följa. Vidare har en kolumn införts som visar utfall i procent av budget.

Medlemsavgifter, utfallet visar 1 105 tkr (1 246). Det finns anledning att se över medlemsrekrytering. Ingen prognosjustering föreslås.

För intäkterna har prognosen tidigare justerats för posterna Statsbidrag.

Insamling

Den preliminära rapporten visat att insamlingen är bättre än budget.

Insamlingsrapport							
Period Jan - Augusti							
Intäkter							
Allmänhetens bidrag	Budget	2025	Budget	2024	Budget	2023	Budget
TM spontana gåvor	10 558 354	10 070 276	12 817 613	12 716 697	18 099 620	16 060 870	17 929 080
Månadsgivare	5 983 067	8 608 875	7 263 314	6 764 791	4 231 080	5 321 230	3 907 620
Brev	7 338 439	4 895 997	0	1 500 067	0	214 636	0
Stora gåvor	0	1 045 000	0	10 000	0	0	0
Arv	1 745 175	3 344 961	1 680 000	1 808 362	1 332 000	4 667 586	1 000 000
Minnesgåvor	381 942	289 489	468 000	335 320	468 000	285 835	468 000
Insamlingsutveckling	33 336	76 628	106 813	274 413	117 530	106 557	114 930
Föreningsgåvor	68 000	0	68 000	100 000	132 000	100 000	132 000
Totalt	26 108 312	28 331 226	22 403 740	23 509 650	24 380 230	26 756 714	23 551 630
Kostnader		2025		2024		2023	
Insamling personal	5 200 000	4 893 764	7 023 136	7 131 362	6 855 198	5 974 800	6 124 400
Insamlingsadmin.	2 760 000	2 284 681	2 593 158	2 007 650	3 343 999	3 037 811	3 112 400
Insamlingsutveckling	332 000	234 132	1 188 531	889 065	947 466	612 530	803 200
Brev	3 000 000	2 073 506	0	0	0	0	0
Totalt	11 292 000	9 486 083	10 804 824	10 028 077	11 146 664	9 625 141	10 040 000

För TM, månadsgivare, brev och insamlingsutveckling. Tidigare år har utfallet varit relativt jämt. Det är en ökning med 2,6 miljoner för 2025 gentemot föregående år.

År	2025	2024	2023
TM/Månadsgivare/brev och insamlingsutveckling	23 575	20 982	21 597

I år har vi fått ovanligt många stora gåvor, 1 045 tkr, och det är inte alldeles lätt att göra en analys vad det kan bero på.

Arven är högre än årets budget. Arv har passerat 3 345 tkr, nytt förslag är att öka prognosen till 4 000 tkr. Som nämns ett par gånger finns en del ärenden där det inte är alldeles enkelt att göra en uppskattning om när det blir skifte.

Fonder/SVCR

Det finns ingen signal om att prognosen ska justeras för utdelningar från stiftelser.

SVCR har lämnat 400 tkr för 2025.

Auris/Verksamhet/Övrigt

Förslag är att dra ner prognosen för Auris intäkter till 370 tkr.

Utdelningar

I år kommer det vara väldigt svårt att nå 750 tkr i utdelningar och reavinster. Det var stora vinster föregående år, då mycket såldes av.

Vi kan för närvarande inte se att det är tillräckligt med utdelningar eller stora reavinster, för att nå budgetmålet. Förslaget är att dra ner prognosen till 100 tkr, och låta värdepapper vara, för att ha beredskap för 2026. Större placeringar föreslås, i utdelande aktier i höst som förberedelse för kommande budget 2026.

Kongressen

Utfall för deltagaravgifterna till kongressen blev 520 tkr. Prognos föreslås vara 520 tkr.

Sammantaget är intäkterna högre än budget för första halvåret.

Kostnader

I den bifogade detaljerade budgetuppföljningen framgår detaljer med förslag på prognoser.

De prognoser som är inrapporterade för verksamhetskostnader visar följande sammanfattning.

Sammanfattning	År 2025	År 2025		År 2024
Verksamhetskostnader	Budget	Utfall		Prognos
Tillsammans växer vi	3 355	1 643	49%	3 215
Ett hållbart, hörselsmart arbetsliv	1 140	769	67%	1 140
Hörselvård att lita på				
Textat, hörbart demokratiskt				
Kommunikation	1 190	437	37%	1 190
Auris	990	496	50%	990
Vår demokrati	7 045	5 636	80%	7 145
Attraktiv arbetsgivare	1 110	263	24%	1 110
Insamling	9 150	4 531	50%	9 150
Personal	26 000	14 335	55%	23 800
Samkostnader	10 450	5 716	55%	9 900
Summa Totalt Verksamhetskostnader	60 430	33 825	56%	57 640

Inom blocket Tillsammans växer vi föreslås prognosförändring för informations-spridning inom Hörselvården, från 250 tkr till 110 tkr.

Inom Vår demokrati, har vi ökat prognosen för FS arvode, från 1 100 tkr till 1 500 tkr.

Budgeten för kongressen är 4 000 tkr, och utfallet var 3 686 tkr, därmed ändras prognosen till 3 700 tkr.

Den totala budgeten för personalkostnader är 26 000 tkr, prognosen är 23 800 tkr.

För samkostnader förslås IT-prognosen vara 1 600 tkr.

Budgetuppföljning 2025

	Budget	Utfall Jan - Aug	% av budget	Prognos
Verksamhetsintäkter				
Medlemsavgifter	1 800	1 105	61%	1 800
Statsbidrag	8 400	5 862	70%	8 800
Allmänhetens bidrag (Summering)	42 900	28 331	66%	44 450
TM	15 500	10 070	65%	15 500
Månadsgivare	12 700	8 609	68%	12 700
Brev	11 450	4 896	43%	11 450
Stora gåvor	-	1 045	0%	-
Minnesgåvor	600	289	48%	600
Arv	2 500	3 345	134%	4 000
Föreningsgåvor	100	-	0%	100
Insamlingsutveckling, andra kanaler	50	77	153%	100
Fonder	2 200	1 500	68%	2 200
SVCR	400	260	65%	400
Auris	460	161	35%	370
Verksamhet/Övrigt	1 150	652	57%	1 150
Utdelningar	750	67	9%	100
Kongressen	240	520	217%	520
Summa verksamhetsintäkter	58 300	38 458	66%	59 790

Verksamhetskostnader

	År 2025 Budget	År 2025 Utfall		År 2025 Prognos
Tillsammans växer vi				
Utbildning förtroendevalda	50	26	53%	50
Nätverk	70	-	0%	70
Årets HRF-inspiratörer	10	10	100%	10
Stöd distrikt och föreningar	150	93	62%	150
Kampanj, Vad-sa-loppet	75	35	46%	75
Kampanj, Hörselveckan	100	-	0%	100
Informationsspridning via Hörselvården	250	-	0%	110
Rekrytering	200	66	33%	200
Profilprodukter	50	-	0%	50
CRM-system, löpande kostnader	500	308	62%	500
CRM-system, utvecklingskostnader	700	335	48%	700
Stöd till Unga Hörselskadade	950	713	75%	950
Samarbetsprojekt med partners i Bolivia	250	58	23%	250
Summa	3 355	1 643	49%	3 215

Ett hållbart, hörselsmart arbetsliv

Hörselvård att lita på

Textat, hörbart demokratiskt

	Budget 25	Utfall		Prognos
Hörsellinjen	70	-	0%	70
Intressepolitiskt arbete	340	109	32%	340
Mediekontakter och mediebevakning	230	159	69%	230
Stöd till forskning och utveckling	500	500	100%	500
Summa	1 140	769	67%	1 140

Kommunikation	Budget 25	Utfall		Prognos
HRFs webbplatser, löpande drift	540	213	39%	540
HRFs webbplatser, utveckling	200	95	47%	200
Materialproduktion	450	130	29%	450
Summa	1 190	437	37%	1 190

Auris	Budget 25	Utfall		Prognos
Auris tryck m.m.	990	496	50%	990
Summa	990	496	50%	990

Vår demokrati	Budget 25	Utfall		Prognos
Valberedningen	100	68	68%	100
Revision	500	423	85%	500
Förbundsstyrelsen	650	278	43%	650
Förbundsstyrelsens (arvode)	1 100	783	71%	1 500
Förbunds möten	175	-	0%	175
Kongress	4 000	3 690	92%	3 700
Gåvor	120	98	82%	120
Medlemsavgifter andra organisationer	300	267	89%	300
Internationellt (IFHOH/EFHOH, NHS)	100	29	29%	100
Summa	7 045	5 636	80%	7 145

Attraktiv arbetsgivare	Budget 25	Utfall		Prognos
Ledning & Styrning	100	39	39%	100
Kompetensförsörjning/utveckling	400	81	20%	400
Arbetsmiljö, hälsovård, rekrytering	560	142	25%	560
Samverkan FS/Kansli	50	-	0%	50
Summa	1 110	263	24%	1 110

Insamling	Budget 25	Utfall		Prognos
Insamlingsadministration	4 150	2 235	54%	4 150
Brev	4 500	2 074	46%	4 500
Övrigt	500	223	45%	500
Summa	9 150	4 531	50%	9 150

Personal	Budget 25	Utfall		Prognos
Löner och lönebikostnader	18 200	9 708	53%	16 000
Insamling	7 800	4 627	59%	7 800
Summa	26 000	14 335	55%	23 800

Samkostnader	Budget 25	Utfall		Prognos
Flex (ingår i "Löner och lönebikostnader")	500	217	43%	500
Kontorskostnader	1 100	826	75%	1 100
Lokalkostnader	4 200	2 563	61%	4 200
IT	2 150	712	33%	1 600
Avskrivningar	2 000	1 350	68%	2 000
Oförutsedda kostnader	500	48	10%	500
Summa	10 450	5 716	55%	9 900

Sammanfattning Verksamhetskostnader	År 2025 Budget	År 2025 Utfall		År 2024 Prognos
Tillsammans växer vi	3 355	1 643	49%	3 215
Ett hållbart, hörselsmart arbetsliv	1 140	769	67%	1 140
Hörselvård att lita på				
Textat, hörbart demokratiskt				
Kommunikation	1 190	437	37%	1 190
Auris	990	496	50%	990
Vår demokrati	7 045	5 636	80%	7 145
Attraktiv arbetsgivare	1 110	263	24%	1 110
Insamling	9 150	4 531	50%	9 150
Personal	26 000	14 335	55%	23 800
Samkostnader	10 450	5 716	55%	9 900
Summa Totalt Verksamhetskostnader	60 430	33 825	56%	57 640
Resultat före Kostnadsreducering	- 2 130	4 632	217%	2 150
Kostnadsreducering	710	-	0%	710
Resultat efter Kostnadsreducering	- 1 420	4 632	326%	2 860

Projekt	Budget 25	Utfall		Prognos
Projekt Socials. (Intäkter)	368	368	100%	368
Projekt Socials. (Kostnader)	368	368	100%	368
"Alla Kan Texta" (Intäkter)	1 340	936	70%	738
"Alla Kan Texta" (Kostnader)	1 340	936	70%	738
"Organisation Utveckling" (Intäkter)	200	102	51%	200
"Organisation Utveckling" (Kostnader)	200	102	51%	200
"Digitalisering" (Intäkter)	900	769	85%	900
"Digitalisering" (Kostnader)	900	769	85%	900
Summa Projekt	-	-	0%	-
Totalt Resultat inkl. Projekt	- 1 420	4 632	326%	2 860

UH Riks styrelsemöte i Örebro 6-7 september

Mötet hölls i Café 019 på Riksgymnasiet för hörselskadade (RGH)

- UH har sitt årsmöte 7-9 november i Sigtuna så fokus under de här dagarna var genomgång av gällande verksamhetsplan för justeringar inför kommande verksamhetsperiod.
- Angående kongressens beslut och UHs representation i landets DS från 2026 så får vi se vart processen leder. UH har fyra distrikt och det är ännu oklart hur förtroendevalda skulle kunna täcka HRFs tjugotvå.
 - Noterade att ordförande i tidigare kontakt med distrikt – fått frågan om vad UH gör med pengarna som HRF bidrar med. Jag tänker att det inte känns helt okey att de ska behöva ha en sådan redogörelse i beredskap i de kontakterna.
- Verksamhetsansvarig för gymnasiet gästade mötet under söndagen och föredrog organisationen som är uppdelat i RGH (Riksgymnasiet för hörselskadade) och RGD (Riksgymnasiet för döva). De har ett stort antal linjer att välja på och mycket går att individanpassa efter personliga behov. Utöver undervisningen ansvarar man för måltider och boende.

Det är oroande att ansökningarna blir allt färre och det finns ännu inte några svar på varför. Man spekulerar kring effekten av att allt fler får CI.

- Kanske tror man att man klarar sig lika bra utan det stöd man får av resurser för hjälpmedel och tolkinsatser.
- Kanske skulle vården behöva mer och tydlig information om gymnasiets resurser, för att lotsa individer till en lättare studietid utan att vara hindrad av sämre hörsel
- Kanske oroar sig föräldrar för att låta sina ungdomar bo på annan ort i oroliga tider.
- Vilken roll kan UH ha i sammanhanget, för en vändande positiv trend?

/Britt Edoff

Hörselskadades distrikt i Stockholms län 13 september 2025

Ett 50-tal nyvalda, invalda och utvalda medlemmar hade samlats för att kicka igång hösten på Solnas Folkets Hus. Det finns 12 föreningar i distriktet, om alla var representerade framgick inte. Efter introduktion fick jag ordet att tala om förbundet, vad som har hänt från kongressen och framåt. Försökte få i gång dialog kring olika frågor vi har framför oss: medlemsutveckling, bättre kommunikation mellan föreningar och förbundet. Frågan som engagerade flest var riktlinjer för hörselinstruktörer. Jag förklarade att frågan om hörselinstruktörer ligger främst på föreningsnivå att driva gentemot kommunen. Det framkom att föreningarna behöver stöd i arbetet att driva hörselinstruktörsfrågan och att ha med sig riktlinjer vad en hörselinstruktör ska göra. Framkom att Haninge kommun har hörselinstruktörer som fungerar väl.

Efter min del var det grupparbete med en pedagogisk kortlek som distriktet hade tagit fram med olika frågor kring föreningsarbetet. En fråga var kring samarbete med externa aktörer. I gruppen jag deltog i, diskuterade man behovet av kunskap kring digitalisering och hur en del föreningar samarbetade med SeniorNet vilket har varit lyckat. Samarbete med PRO och Seniorerna fanns också på några föreningar. En idé kring medlemsutveckling var att alla som får sin första hörapparat ska få ett års gratis medlemskap i HRF. Bli vän med din hörapparat var en studiecirkel man var mycket nöjd med och gav lite nya medlemmar.

Dagen avslutades med en god lunch och jag tackades med en blomma och profilprodukter.

Imponerad över distriktets resurser med fina lokaler och personalen med sex anställda.

Blev för mig en trevlig förmiddag!

/Marie-Louise Andersson

Bolivia 28 juli–4 augusti 2025

På resan: Marie-Louise Andersson, viceordförande HRF, Maija Nilsson, projektkoordinator HRF, språktolk Puck Ekstam

23-25/7

Maija åker till Bolivia lite tidigare och träffar ASHICO som berättar om olika aktualiteter i föreningen, som att de blivit vräkta från kontoret (mer nedan). Maija och personalen jobbar på årsrapporten, som pga. trassel i det svenska biståndet lämnas in 1 augusti i år. Vi hade möte med revisorn för att gå igenom revisionen. Den enda kommentaren från revisorn blev återkommande brister i presentation av underskrifter som validerar det pengarna har använts till. Det beror på att det varit svårt för våra systerföreningar att fylla i kvitton och andra dokument rätt. Men nu sa revisorn att det räcker med att ha skärmbilder från WhatsApp eller mejls där man ser vilka beslut som gäller. Så fortsättningsvis räcker det att vi visar ett mejl eller en skärmbild från WhatsApp där det framgår vilka pengasummor som godkänts för vilka aktiviteter, något som underlättar administrationen avsevärt.

På grund av hundbett gick en del av tiden åt att söka vård och vi lärde oss att om man vill ha rabiesvaccin i Bolivia är det bättre att säga att man inte vet vem hunden som bitit en är.

Måndag 28/7

Ankomst för Marie-Louise och Puck. Maija och personalen arbetar med årsrapporten.

Tisdag 29/7

Förmiddagen gick till arbete med årsrapporten.

Marie-Louise och Maija hade ett första möte med ASHICO som berättar att de vräcks från kontoret. Styrelsen har skrivit i WhatsApp-gruppen, som man använt som kommunikationskanal till alla medlemmar, att de som inte betalat medlemsavgiften måste söka medlemskap på nytt och att man kommer att stänga alla WhatsApp-grupper och använda andra kommunikationssätt. Detta ledde till att några av de före detta medlemmarna blev upprörda och försökte övertyga Eduardo från valkommittén, som också är ordföranden för OTB:n¹ som äger byggnaden där ASHICO hyr sitt kontor, om att han skulle kalla till ett extrainsatt årsmöte. Eduardo höll inte med om att det är valkommitténs uppgift utan något de borde be sin styrelse om. Då Eduardo nekade deras petition sa några av de f.d. medlemmarna att de skulle vandalisera byggnaden, slå in fönster och dörrar. Eduardo sa därefter till ASHICO att han pratat med OTB:ns styrelse som beslutat att de inte får vara kvar där. Det här är en stor förlust eftersom de

¹ OTB = Organización Territorial de Base, i det här fallet en grannförening. OTB:ns funktion är att representera befolkningen i ett visst geografiskt område och delta i planering och prioritering av offentliga tjänster.

har tillgång till ett stort utrymme och en extra möteslokal (ca 30 + 30 kvm²), toaletter och ett litet kök till en billig peng. Att flytta är både jobbigt och kostar, och att hitta en ny lokal är inte lätt.

På kvällen hade vi en träff med några av ASHICOs medlemmar. Det var bara nya medlemmar, runt 20 stycken på plats. Medlemmarna fokuserade mycket på sina behov av hörhjälpmedel och några var upprörda över att de donerade hörapparaterna inte har delats ut än. Marie-Louise berättade om sin hörselresa och om HRF, och Majja om HRFs arbete i Bolivia över åren, projektet och vad det går ut på. Majja tog också upp att de donerade hörapparaterna inte kommer från HRF och att HRF arbetar med Bolivia sker genom projektet. Projektverksamhetens fokus förklarades. Det fanns lite bättre förståelse efteråt och de mest högljudda rösterna sa att de förstod HRFs önskan och att de lovade att jobba mot projektets mål. Samtidigt blev det, igen, tydligt att behovet av hörhjälpmedel, främst hörapparat, är stort och att de som är med i ASHICO inte har resurser att själva köpa hörapparater. En ung medlem, Sebastián, höll i en presentation av ett projektförslag han hade. Han ville att HRF skulle satsa på att bygga upp ett rehabiliteringscenter i Cochabamba där det skulle finnas hörselvård och rehabilitering, stöd för hörselskadade att komma in i arbetslivet och massa annat. Det var en vision om ett "hörselskadades hus". Vi mötte också en liten ettårig pojke, Walter, med dubbelsidig mikroti. Det var uppenbart att pojken är döv på hans beteende. Föräldrarna var desperata och ville veta om vi kunde hjälpa dem att hitta benförankrade hörapparater till Walter. Det var uppenbart att de själva kom från väldigt enkla förhållanden och trots att också pappan hade ensidig mikroti och skulle behöva en hörapparat så var det med i föreningen för Walters skull. Majja förklarade att vi inte har några hörapparater att ge och att det skulle vara bra för Walter att få lära sig teckenspråk för att kunna utveckla ett språk. Föräldrarna såg, så klart, ut som två frågetecken. Utan ett institutionellt stöd som förklarar och stöttar föräldrarna är det högst otroligt att Walter får lära sig teckenspråk.

Några av deltagarna på mötet med ASHICOs medlemmar.

På mötet fanns bara nya medlemmar och det märks att det tidigare fokus som ASHICO haft som har varit mer av en grupp individer som ger varandra kamratstöd och jobbar på att stärka individer och organisationen för att på längre sikt jobba på att ställa krav på samhället har förändrats lite. Nu var det mer äldre personer på plats, även om några personer under 20 också fanns med. Fokus var mer på att hitta hörapparater. Det är på gott och ont en ny generation medlemmar. Mindre kollektiv och mer individuellt. Anledningen att de inte hade bjudit in någon av de som varit med länge var för att det inte skulle nå de "gamla" medlemmarna, de som är i opposition, att det var en träff med HRF.

Föreningen är i en svår situation. Det finns en grupp "gamla" medlemmar som i protest mot ordförande Luis inte har betalat sin medlemsavgift men ändå anser sig vara medlemmar. Många av dem ser sig som förmer än de nyare medlemmarna och i stället för att vara med i aktiviteter och tycka till och dela med sig av sina erfarenheter, pratar de illa om Luis och hur han leder föreningen i WhatsApp-grupper och jobbar på att få nya medlemmar att lämna föreningen genom att bete sig otrevligt mot dem. Till en början försökte Luis vara tolerant och uppmuntra dem att komma tillbaka till föreningen och inkluderade dem i allt. Men deras misstycke har bara växt och det spelar ingen roll vad Luis gör, för det är ändå fel. Liknande var det tidigare då Silvana (ordförande innan Luis) var ordförande. Då var de emot henne och hennes ledarskap. Det finns några starka personer som varit med sedan uppstart och de anser sig alltid ha rätt och de anser sig veta exakt vad föreningen bör och inte bör göra. I stället för att stödja föreningen klagar de på allt de tycker är fel och om något är bra håller de tyst.

Föreningen blir ofta en väldigt viktig plats för hörselskadade, eftersom det är den plats i samhället där man är accepterad för den man är och att ha en hörselskada tom. är ett måste för att vara med. Många medlemmar blir inte sedda och hörda på andra platser och föreningen är en plats för just det. Alla vill bli sedda och hörda men vem ska se och höra dem när så många är upptagna av att bli sedda och hörda? När jag pratade med Boris Chalar, synskadad och projektledare i MyRights Plan 90-projekt, så la han till att det saknas livsprojektioner. De som är med i föreningarna och deras styrelser har ingen plan för vad de ska göra efter att de är med i styrelsen. När man går in i styrelsearbetet bör det ses som en X antal års plan och att man därefter har ett nästa mål i livet. Men många inom funktionsrättsorganisationerna har inget nästa mål att jobba mot efter att de väl kommit med i organisationerna, eftersom studier och arbete ofta kan vara otillgängligt för dem, och blir kvar där för länge i organisationerna.

Onsdag 30/7

På förmiddagen jobbade personalen och Maija med årsrapporten och på eftermiddagen åkte vi mot Sipe Sipe och föreningen ASHIVBA, Asociación de Hipoacúsicos del Valle Bajo. Under vårt besök i november 2024 var vi med då föreningen invigde sitt kontor, och det är den senaste föreningen att få juridisk status, av de sex föreningar vi jobbar

med. Föreningen omfattar ungefär kommunerna Sipe Sipe (där de har kontor i det lilla samhället Suticollo), Vinto, Tiquipalla och Quillacollo, men är mest aktiva och har flest medlemmar från Sipe Sipe, som är en rural kommun med en stor andel quechuatalande befolkning. Det är en ny utmaning och möjlighet inom projektet att nå ut på landsbygden och en del av den befolkning som inte har spanska som första språk. Quechua är ett av Bolivias två största ursprungsspråk, tillsammans med aymara som talas mer runt La Paz. Tredje största ursprungsspråk är guaraní som är stort i Santa Cruz.

Vi träffades på ASHICOs kontor och tog taxi till en tågstation för att ta tåget till Suticollo. Tåget visade sig vara mer lik en modernare spårvagn än ett tåg. Det gick ganska sakta, kring en timme, men är helt klart tryggare, och billigare, än att ta taxi.

Bild 1: På tåget på väg till Sipe Sipe

Bild 2: Johana i Suticollo på väg mot ASHIVBAS kontor.

Vi åkte ända till ändstationen och sedan promenerade vi en 15 minuter innan vi kom till kontoret, som är ett rum hos en av medlemmarna och nuvarande kassör, Carlos Barbolín, som har överlåtit ett rum i sitt hus åt föreningen. De har byggt dubbeldörrar så att utrymmet är tillgängligt från gatan och man behöver inte gå in i huset för att komma åt det. Men mötet hölls på den stora innergården där det finns som ett cementgolv med tre väggar och tak som sitter fast i huset, samtidigt som det är öppet mot gården där det finns lite olika djur, som grisar, höns, hundar och gäss. När vi kom dit hade de dukat fram till fest och vi fick prova på många olika typiska maträtter och drycker från Bolivia och från den cochabambinska landsbygden. Träffen blev en ganska informell träff och eftersom både Majja och Marie-Louise satt i med stora tallrikar med mat i händerna, hade vi svårt att hålla i någon form av föredrag.

Under vårt besök passade de på att dela ut audiogram till ca 10 medlemmar som hade testat hörseln i Cochabamba hos ADAVASH, en volontärorganisation som jobbar till stöd för hörselskadade och döva. ADAVASH har ett enklare kabinett för hörseltester i centrala Cochabamba, och Luis Villegas, ASHICOs ordförande, har skolats in för att göra hörseltest och hade använt ADAVASH utrustning för att testa ASHIVBAs medlemmar. En av de som testat sig var Leidy Poma, projektets ekonomiansvarige, och audiogrammet visade på en hörselnedsättning på 40 dB på ena örat. Det var efter att hon börjat jobba för projektet som hon insett att hon har en hörselnedsättning och hon gick med i ASHIVBA

när de hade grundats och det här var första gången hon testade sin hörsel. De ca 10 personer som fick sina audiogram utdelade under vårt besök var de första i ASHIVBA som har testat sin hörsel. Tanken är att förse så många som möjligt i föreningen med sina audiogram så att de också kan ansöka om ett s.k. funktionshinderkort, som ger en del rabatter och för de med grav funktionsnedsättning en liten ekonomisk ersättning (mycket liten). Förhoppningen är också att hitta hörapparater, men det är inte lätt för personer som lever på landsbygden och inte har så mycket resurser.

Några av djuren på Carlos gård

Leidy berättade också att de hade kunnat köpa in plaststolar och göra en stor banderoll åt föreningen för delar av de resurser från projektet som gått till ASHIVBA. I övrigt har de bland annat fått en begagnad dator som tidigare använts i ASHICO och det är för styrelsen första gången de använder en dator. Men föreningens ordförande, Lisbeth, är van att använda mobiltelefonen och börjar sakta men säkert kunna med datorn också.

Bild 1: Marie-Louise delade ut HRF-väskor till styrelsen Bild 2: Utanför Carlos hus, på väg tillbaka till tåget

Mätta och belättna tog vi tåget tillbaka till stan.

ASHIVBA omfattar flera kommuner men har nästan alla sina medlemmar i Sipe Sipe. Leidy bor i Quillacollo och valde att bli medlem i ASHIVBA för att slippa konflikterna i ASHICO. Samtidigt är det många som vill gå med i ASHICO även om de bor i Quillacollo, då det är lättare att ta sig till centrala Cochabamba. En utmaning för framtiden är att se över sitt arbete och hur de når ut bortom Sipe Sipe för att kunna locka personer från Quillacollo och andra kommuner att bli medlemmar.

Torsdag 31/7

Vi tog flyget 9.20 till Sucre, departementet Chuquisacas huvudstad, för att träffa ASHIC, Asociación de Hipoacúsicos Chuquisaca, föreningen för hörselskadade i Chuquisaca. Jhoana från ASHICO följde med för att representera ASHICO på plats. Vi träffade Miguel, viceordförande, Carla och Fernando, styrelsemedlemmar, på torget i stan, Plaza 25 de Mayo. Till en början var också Fernandos mycket överbeskyddande mamma med och tog helt över kommunikationen mellan HRF och ASHIC. Maija blev irriterad och ifrågasatte det varpå mamman sa att hon ville hjälpa till. Maija sa att HRF jobbar med och för hörselskadade och att vi inte behöver någon hjälp med kommunikationen. Det var märkbart att när mamman, som bara ville väl, la sig i blev alla i ASHIC passiva och lät henne göra allt och det blev bara snurrigare med hennes inlägg, eftersom projekt-personalen hade varit i kontakt med föreningsmedlemmarna, inte med mamman. Men mamman lämnade oss strax efter att ha försäkrat sig om att Fernando visste vilka platser vi skulle gå till, och vad hon hade bokat och fixat. Efter att hon gick tog det inte lång tid innan vi föreningsmedlemmarna själva steg fram och började visa oss runt i sin stad.

Första stoppet var på Casa de la Libertad (Frihetens hus). Det är ett historiemuseum som skildrar Bolivias självständighet och ligger i en historisk byggnad på torget. Efter besöket på museet gick vi på en restaurang som låg på andra sidan torget. Efter lunchen följde Carla och Miguel med Maija i jakt på en sladd som saknades för att kunna projicera datorn. Maija fick se marknaden i stan och Miguel berättade att stan är väldigt trygg, vilket man också kunde känna på miljön.

Sucre, den vita staden

Samtidigt åkte Marie-Louise, Puck och Jhoana med Fernando som hade egen bil. De åkte mot platsen där vi skulle ha mötet men klev sedan av och gick upp mot ett berg/en kulle. Maija, Miguel och Carla kom sedan i kapp och vi promenerade upp mot toppen

där det fanns en fantastisk utsikt av Sucre stad. Där uppe fanns också en marknad och efter att vi gått igenom marknaden gick det neråt igen och vi vandrade ner och kom till lokalen där vi skulle ha mötet.

På plats i möteslokalen väntade ca 10 personer, medlemmar i ASHIC. De hade redan berättat för oss att många inte kunde komma pga. tiden. Mötet började vid 15-tiden och många var på jobb eller i skolan. Det var ingen som startade mötet, varken från ASHICs styrelse, där ordförande Jareth inte ännu var på plats. Inte heller Jhoana, som var där för att representera ASHICO, började mötet, så Majja tog ordet och startade mötet. Efter att Majja hade pratat om projektet tog Marie-Louise ordet och då anlände Jareth, ordförande, till platsen. Hon hade inte fått ledigt från jobbet men kom så fort hon kunde. Både Jareth och Miguel var med i Cochabamba november 2024, då Marie-Louise och Majja var på plats och våra partners deltog i en ledarskapsworkshop. Det var tydligt att Jareth har lärt mycket av den och även om hennes kollegor i styrelsen var väldigt trevliga och hjälpsamma så var det tydligt att Jareth är mer av en ledare. Hon har vuxit i sin roll och när hon kom på plats lyssnade hon på Marie-Louise presentation och efter den steg hon in och ledde mötet på ett väldigt fint sätt. Hon delade ordet till sina kollegor och bad dem berätta om sina livssituationer och vi fick höra olika historier om hur det är att leva med hörselnedsättning i Sucre, hur svårt de haft och hur skönt det var att ha hittat andra i samma situation. Efter mötet hade vi med en traditionell fika från Sucre, en söt dryck, api, som liknande blåbärssoppa till både smak och färg, men är gjord på mörk majs, och till det serverades ett friterat bröd. Sedan tog vi taxi tillbaka till flygplatsen för att hinna med kvällsflyget.

Marie-Louise Andersson håller föredrag om sin hörselresa och HRF för medlemmar i ASHIC

ASHIC har just börjat att organisera sig och består av en intressant grupp av personer med god kapacitet att föra arbete framåt. Tyvärr lyckades vi inte stötta dem att påbörja

arbetet med att söka juridisk person eftersom projektet tog slut mitt under året och processen inte skulle hinnas avslutas innan projektet tog slut. Föreningen behöver stöd av en jurist/advokat som kan se till att stadgarna är i skick innan de skickas in till departementsmyndigheterna och sedan följer upp arbetet om något måste justeras innan de får sin juridiska person godkänd. Vi hoppas kunna stötta dem med det arbetet så fort/om vi får fortsätta med ett kommande projekt.

I ASHIC finns en medlem som bygger olika figurer, pennskrin och andra små utsmyckade askar för förvarning av småsaker. Marie-Louise, Maija och Puck fick varsin fin liten grej med oss hem som inte var den lättaste att ta med på planet. Susana hade bett dem tänka på att vi reser långt och att det därför gärna fick vara en lite mindre figur =).

Fredag 1/8

Maija och personalen jobbade med årsrapporten och workshoppen som skulle äga rum på , lördag och söndag, medan Marie-Louise hade möte med ASHICO, Luis, ordförande, och Jhoana, kassör. Här fick Marie-Louise ett bättre möte och fick höra mer om föreningens framgångar, jämfört med den tråkiga nyheten om kontoret som vi fick på vårt första möte.

På eftermiddagen hade vi möte med ASHISOLARIS, Asociación de Personas Hipoacusicas de Sacaba, Colomi y Villa Tunari, föreningen täcker provinsen Chapare, med kommunerna Sacaba, Colomi och Villa Tunari. Colomi och Villa Tunari är mer rurala kommuner och också i kommunen Sacaba finns både stad och landsbygd. Vi besökte viceordförande Juans hus som låg en bit från stan men fortfarande i ett område med tät bebyggelse. Men det märktes att vi kom till ett område i mer ekonomiskt enkla förhållanden. Också här satt vi i trädgården, på en gjuten betongplatta (som hos Carlos i Sipe Sipe). Föreningens ordförande är Maithy Capuma som varit med i ASHICO sedan dess grundande och som är Luis Villegas fru. Maithy har tidigare tagit strid många gånger i ASHICO men sedan hon och Luis flyttat till kommunen Sacaba, också inom stor-Cochabamba, så har hon engagerat sig mer i den grupp hörselskadade där som ville organisera sig. Varken Maija eller personalen i Bolivia visste att Maithy varit med och stöttat de i Sacaba förens de bjöd in till sitt grundande möte i januari i år. Luis och Maithy håller låg profil med sin relation och är måna om att hålla isär relationen och föreningslivet. Därför har Luis inte berättat för oss om att hans fru varit aktiv med

gruppen i Sacaba. När vi kom på plats var det Maithy som höll i mötet och berättade om föreningens uppstart och om sin relation till kommunen Sacaba.

Det var ASHICO som till en början varit i kontakt med kommunens kontor för funktionsrättsfrågor och det var de som uppmuntrade ASHICO till att stötta hörselskadade i Sacaba att grunda sin egna förening. Så det finns goda relationer till myndigheterna. I Sacaba finns också departementets enda rehabiliteringscenter där det finns en audionom (fonoaudiólogo) som ASHICO samarbetat med i olika upplysningskampanjer. Genom kampanjerna har också kommunen lärt sig lite mer om att det finns både hörselskadade och döva. ASHICO var länge aktiva i Sacaba men över tid så slutade de att informera Maija och personalen om arbetet i Sacaba. Nu förstår vi att när ASHICO inte längre gjorde det så klev Maithy i stället in och stöttade gruppen som sedan startat sin egen förening. Föreningen är i processen att söka juridisk person. Efter Maithy pratade Marie-Louise om sin hörselresa och HRF och Maija om projektet, om hur man jobbat med hörselskadade i Bolivia sedan 2009 och framåt, och projektet idag.

Efter presentationerna gavs sedvanlig tid för frågor, utdelande av presenter och gruppfotoografering. Sedan åkte vi tillbaka till hotellet.

Bild 1: Marie-Louise och ASHISOLARIS ordförande Maithy Capuma Bild 2: Marie-Louise delar ut HRF-påsar till ASHISOLARIS styrelse

I ASHISOLARIS har de utmaningen av att de har medlemmar i alla tre kommuner och vill ha deltagande från alla tre kommuner i styrelsen. De vill också jobba aktivt i de tre kommunerna med att nå ut till fler och informera om hörselskador för att hitta nya

medlemmar. Många medlemmar har inte tillgång till datorer så det är svårt att organisera möten digitalt.

På fredag kväll skickade vi in årsrapporten till MyRight.

Lördag och söndag 2–3/8

Under lördagen och söndagen hade vi en gemensam workshop med utvärdering på Casa Campestre i Quillacollo, Cochabamba. Tanken var att få input från alla föreningar inför en eventuell fortsättning. Tre medlemmar från varje förening kom på plats: ASHICO, ASHICRUZ, APAHI, ASHIVBA, ASHISOLARIS, och ASHIC.

På morgonen träffades Maija och Susana på kontoret för att transportera allt material som behövdes till Casa Campestre. Leidy, som bor nära Casa Campestre, gick dit tidigt på morgonen för att tillsammans med ASHICOs styrelse börja ställa i ordning och ta emot deltagarna. När vi var på kontoret skrev Sergio, APAHIs ordförande, till Susana. Han och Luca hade missat flyget. Det visar sig att de valt att ta en buss som innebär att de inte har hunnit med flyget. Den tredje deltagaren från La Paz, Rodrigo, tog en moppetaxi och var i tid på flygplatsen. Vi blev irriterade på Sergio eftersom han hade kunnat be att få ta ett senare flyg och komma fram lite senare i stället för att välja att komma för sent till det flyg som köpts in för projektpengar. Nu blev det osäkert om han och Luca över huvud taget skulle komma. Det slutade med att de ramlade in på eftermiddagen efter att ha fått betala någon straffavgift och fått komma med på ett senare flyg. Straffavgiften betalade de själva, något många andra deltagare inte hade haft möjlighet att göra. Som till exempel Rodrigo, som tog sig till flygplatsen i tid och var med på hela workshoppen.

När alla hade anlänt började vi med workshoppen. Vi gick först igenom resultatkedjan, för att de skulle få en överblick över hur projektet är uppbyggt. Sedan fick de svara på generella frågor som rörde de fyra övergripande målen som finns i projektet, att stärka organisationerna, att stärka individerna, att bedriva påverkansarbete och att sprida information. De jobbade i grupper, förening för förening, och det tog väldigt lång tid att gå igenom frågorna så efter ett tag fick vi avbryta och säga att de som inte hade hunnit svara på alla frågor skulle få dem i hemläxa. Sedan fortsatte vi med själva projektutvärderingen. Vi hade inte haft tillräckligt med tid för att komma fram till en bra pedagogik som skulle passa för målgruppen, så uppgiften var lite för svår. De fick titta på projektaktiviteterna och förväntade produkter/resultat och kommentera på om de i deras förening har gjort aktiviteten och om man uppnått det förväntade målet eller inte, om man uppfattar aktiviteten/målet som viktigt eller inte, och förslag på justering av aktiviteten/målet. Leidy, Maija och Susana gick runt bland grupperna och lyssnade av och hjälpte till då de inte förstod hur de skulle göra. Marie-Louise gick runt bland de olika grupperna och lyssnade på deras resonemang med stöd av tolken Puck.

Det som förvånade lite var att i vanliga fall kommer våra kollegor ofta med väldigt många och utsvävande förslag på saker de borde göra inom projektet. Kreativiteten brukar flöda lite väl mycket. Men nu när de ställdes inför frågan om det var något de ville ändra på rörande målsättningar och aktiviteter så höll de sig väldigt nära det som stod i dokumenten och hade väldigt lite fantasi på vad man kunde förändra. Det fick oss att inse att vi behövde ställa mer öppna frågor så vi ställde snabbt ihop ett formulär där frågorna var “vad har vi för behov eller problem inom vår förening?”, och som följdfråga på det “vad behöver vi för att lösa problemet/situationen?”. Tyvärr hann vi inte jobba på de frågorna på plats så det blev i stället en uppgift de fick med sig hem.

Alla grupper jobbade på bra, förutom APAHI, La Paz. Rodrigo var den enda som kom på lördag förmiddag och det var tydligt att det var mycket han inte visste om sin förening. Trots att Rodrigo är med i styrelsen har han inte så stor koll på vad som gjorts eller inte, och det syntes på hans svar. När sedan Sergio och Luca dök upp på eftermiddagen tog Susana och Rodrigo ett allvarligt snack med dem. Det verkar dock inte ha hjälpt så mycket för morgonen efter, då vi började workshopen enligt utsatt tid, skrev Sergio till Susana på WhatsApp och bad henne plocka ihop lite av frukosten åt honom och Luca som kom sent. Det gjorde hon inte, delvis för att hon inte har den uppgiften men också för att frukosten redan var slut och vi hade börjat workshopen. Sergio har haft svårt att förstå sina kollegor i föreningen, det blir ofta missförstånd, och på sistone har vi i personalen kallats in för att stötta i att reda ut. Sergio tycks agera på ett lite annat sätt än hans kollegor, t.ex. kan han kontakta personer väldigt sent på dygnet och han har inställningen att myndighetspersoner är hans vänner om han träffat dem någon gång och han kontaktar dem som om det vore vem som helst, även om hans ärende är i

föreningens namn. Missnöjet med hans ledarskap fortsätter också efter resan och är något vi fortsätter att jobba med.

De nya föreningarna, ASHIVBA och ASHIC, arbetade på väldigt bra och förstod formatet bra, trots att det var svårare för dem som inte är lika bekanta med aktiviteterna. I ASHISOLARIS har de Maithy som är mycket bekant med projektarbetet. Det kan också ha försvårat grupparbetet, då det var självklart för henne medan det för hennes två kollegor var helt nytt. ASHICRUZ började genast med att kopiera sina svar från ett tidigare frågeformulär som Maija hade skickat ut i innan resan före intern reflektion för föreningarna. I ASHICRUZ fall såg det ut som att det var deras stödperson som svarat på frågorna och inte medlemmarna i föreningen.

Under dagarna såg vi att oavsett hur de förstått formuläret så svarade de på frågorna och även om de inte förstått vad det är vi varit ute efter så ger deras svar en bild till oss på hur de förstått det hela och ger oss input till vad och hur vi kan jobba vidare. Utvärderingen tillsammans med frågorna och hemläxan om vad det finns för behov inom föreningarna och hur de behoven går att tillgodose, är material som ger oss i personalen en bas att göra justeringar i projektet inför en (förhoppningsvis) kommande projektperiod.

De flesta deltagarna från helgens workshop. Bakre raden från vänster till höger: Francisca (ASHISOLARIS), Sabina (ASHIVBA), Lisbeth (ASHIVBA), Susana (projektkoordinator), Leidy (projektadministratör/skrivtolk), Jareth (ASHIC), Carla (ASHIC), Maija (projektkoordinator, HRF), Carlos (ASHICO), Jhoana (ASHICO), Sergio (APAHI), Luca (APAHI), Rodrigo (APAHI). Främre raden från vänster till höger: Maithy (ASHISOLARIS), Marie-Louise (HRF), Juan (ASHISOLARIS), Fernando (ASHIC), Luis (ASHICO), Amparo (skrivtolk/ASHICO), Carlos (ASHICRUZ), Vanessa (ASHICRUZ), Mercedes (ASHICRUZ).

På kvällen efter workshopen gick Marie-Louise, Maija, Puck, Susana och Leidy på la entrada autóctona, en typ av karnevalståg med fokus på autentiska kulturella uttryck från ursprungsbefolkningar och lokala samhällen som presenterar sina traditionella danser, musik och kläder, i det här fallet i samband med firandet av jungfrun av Urcupiña. Den skiljer sig från den mer spektakulära folkloriska paraden som genomfördes helgen efter och som vi kom att missa.

Bild 1–3: olika folkgrupper och deras danser i Quillacollo under ”la entrada autóctona”.

Måndag 4/8

Vi började morgonen med ett möte med Justo Poma, fd. landansvarig för MyRight i Bolivia, och Boris Chalar, projektkoordinator för MyRights Plan 90-projekt i Bolivia. De har båda jobbat med MyRights projekt i Bolivia under många år och har stor kunskap om funktionsrättsrörelsen i Bolivia. Tanken med mötet var att Marie-Louise skulle få en bredare bild än bara vårt egna projekt, vad gäller MyRights verksamhet, eftersom hon tänker ställa upp som kandidat till styrelsen.

Vi avslutade det officiella besöket med en lunch med ASHICOs styrelse och personalen. Tyvärr kunde Carlos inte komma med oss då han måste hjälpa sin mamma med att baka och sälja bröd, vilket är vad familjen lever på. Luis, Jhoana, Leidy och Susana kom med på lunchen. Innan lunchen passade Marie-Louise på att intervjua Luis för att kunna göra en artikel till Auris.

Marie-Louise Andersson intervjuar ASHICOs ordförande Luis Villegas.

Efter lunchen var det dags för Marie-Louise och Puck att börja ta sig till flygplatsen.

Tisdag 5/8

På tisdagen träffades vi på ASHICOs och hade på morgonen möte med Sara Flaschner, vår kontaktperson på MyRight i Sverige. Hon uttryckte igen att samarbetet mellan PO och MO går bra och att de är nöjda med våra resultat. När vi frågade om framtiden och budgeten sa hon att det är MyRight som får budgeten neddragen men att det inte nödvändigtvis påverkar vårt projekt, att det kan hända att vi tom. kan behålla den budget vi har idag. Det var ett helt annat budskap än det vi fått från MyRights generalsekreterare Mohammed Mohsen någon vecka tidigare, som sagt att det rör sig om 50% av dagens budget. Men Sara berättade att de kommer att lägga ner verksamheten i två programländer (Tanzania och Sri Lanka) pga att Sida slutar att verka där och de kommer också att göra ändringar i Plan 90-projekten och främst jobba med de Plan 90-projekt där de har juridisk person. Hon sa inget om Bolivia men vi vet att det där inte funkade så bra med att ha en paraplyorganisation med juridisk person genom vilken projektet sköts. I stället "lånar" projektet juridisk person av en kristen organisation. Dessutom känner vi till andra organisationer som idag har väldigt stora budgetar och som inte kommer att klara att hålla kvar dem pga. den ökade egeninsatsen. Därför kan det gott vara så att nedskärningar i MyRights budget inte per automatik behöver betyda en radikal nedskärning för oss. Vi får vänta och se. Men Saras

budskap var mer positivt än vad som tidigare sagt. Kanske spelar det också in vilka resultat projekten uppnår och hur många personer projekten når ut till, eftersom det också blir resultat MyRight kan visa till Sida.

Efter mötet med Sara pratade vi allmänt om föreningens situation och om kontoret. Leidy hade hört att revisorn försökte sälja lägenheten där han har sitt kontor och som ligger i centrala Cochabamba. Eftersom det råder ekonomisk kris så är det inte rusning bland köparna så Leidy föreslog för honom att han skulle sätta lägenheten, eller iaf några av rummen, som anticrético till ASHICO. Anticrético är ett juridiskt och ekonomiskt avtal där en person betalar en större summa pengar till en lokalägare för att få nyttja lokalen under en viss tidsperiod – vanligtvis 1 till 5 år. Det är inte en hyra, utan snarare ett räntefritt lån till ägaren. När perioden är slut betalar ägaren tillbaka pengarna till personen som då lämnar lokalen. Lägenheten hade ca 4-5 rum varav två var stora och med fantastisk panoramautsikt. Rummen var fina men köket var en liten köksvrå som endast hade rinnande vatten och plats för en liten spis. Toaletten fanns ute i korridoren. Trots att det inte fanns någon toalett eller ordentligt kök i lägenheten så kändes lägenheten ändå som att den skulle ligga i en pisklass ovan vad ASHICO har råd med.

Vi sa hej då för den här gången med en ganska stor vedmodighet eftersom styrelsen är på väg att bytas ut och projektets framtid är fortsatt osäker.

Fredag 8/8

Onsdag och torsdag var röda dagar i Bolivia då landet den 7 augusti firade 200 år av självständighet. På fredagen träffades vi på kontoret och pratade lite om läget i ASHICO. Jag lyfte den här gången min oro kring att årsmötet för styrelseval inte än hade fått ett datum och att de nya medlemmar jag träffat alla var antingen i pensionsålder eller väldigt unga och oerfarna och att jag var orolig över hur den kommande styrelsen kommer att se ut och hur den fokuserar sitt arbete. De äldre vi träffat hade stort fokus på att skaffa hörapparater, vilket behövs och vilket är bra, men ASHICO har alltid bestått till största delen av barndomshörselskadade, varför arbetet alltid stort fokus på dem. Ifall det nu kommer in mer äldre personer som har åldersrelaterad hörselnedsättning till styrelsen så kan det ändra föreningens arbete. Luis förstod vad jag menade men verkade inte dela min oro. Jhoana blev lite upprörd, men jag tror att det hade mer att göra med att jag tidigare berömt Jareth från Sucre för hennes ledarskap i samtal med Susana då Jhoana stod med oss och lyssnade. Jag avslutade med att säga att jag tycker att det är viktigt att vi kan vara ärliga med varandra och ta upp sådana saker och prata öppet om vad vi tänker på och de höll med. Men det är oklart vad Jhoana förstod eftersom min oro var att just personer som hon skulle kunna få mindre stöd och förståelse av en framtida styrelse, beroende på dess sammansättning.

Rapport till FS 8/2025

250828 Rundabordsamtal

Jag övertog uppdraget från förra GS och deltog i ett rundabordsamtal som handlade om hörselskada som en biverkning efter cancerbehandling. Arrangör var Reform Society, deltagare var bland andra representanter från Uppsala universitet, Region Skåne, Barncancerfonden men även från specialistläkemedelföretaget Norgine. Förfrågan har efter mötet inkommit om att delta i en enkätundersökning om målgruppen. Jag har vidarebefordrat kontaktuppgifter till UH och till deras ordförande Ida Hansson. (Anteckningar från rundabordsamtalet bifogas.)

250906 Besök HRF Södermanland

Deltog på medlemsmöte för HRF Sörmlands distrikt på Strand golfgård, mellan Eskilstuna och Strängnäs. Närvarande var 70 personer från distriktets föreningar. Jag berättade om Kongressen, nya styrelsen, utbildningsåtgärder samt om våra prioriterade områden framåt. Under dagen informerades även om TSS-utbildning samt om Hörselvården.

Sörmlands distriktsstyrelse har sett likadan ut under en längre tid. Ordförande vill kliva åt sidan (?) men problemet är att hitta ersättare. En av ledamöterna berättade att övriga styrelsen troligtvis också avgår om ordförande slutar. Det blir således flera poster att fylla på en gång om det blir så, vilket ställer till det.

Distriktet har boklat in Angeli Sjöström Hederberg till en helg senare i höst för att arbeta mer med förenings-/medlemsutveckling.

250910 Volontärbyrå, om ideellt engagemang

Dagen bjöd på olika föreläsningar om ideellt engagemang, "eldsjälen- problem eller möjlighet?", "bubbelhoppa", "vad händer globalt?", "framtidens engagemang". Både ledamöter från FS och personal från kansliet deltog. Dagen efter anordnade Sarah Gühne en träff för alla oss som deltog där vi samlade ihop våra reflektioner från dagen utifrån tre frågor som Sarah skickat ut i förväg:

- Något som kan bli en nyckel för HRF:s framtid – en idé, trend eller insikt som gör skillnad.
- Något konkret som vi kan inspireras av och testa själva.
- Något eller någon som kan bli en inspirationskälla – en intressant kontakt eller samarbetspartner att utveckla tillsammans eller bara ha koll på.

Detta arbetssätt tycker jag att vi ska anamma flera gånger. Konferensen fick ett tydligt syfte och vi fick ett positivt tillfälle till samverkan mellan kansli och FS.

250923 Funktionshinderdelegationen

GS har tidigare deltagit och jag fick besked förra veckan att jag blivit godkänd som ny representant. Jag kommer att vara med på ett möte till innan rollerna byts och jag blir ersättare i stället.

Delegationen består av representanter från Funktionsrätt Sverige samt 3 platser som står utanför Funktionsrätt. Vi delar just nu på en plats med SDR, som för tillfället är ersättare.

På mötet deltog gymnasie- högskole- och forskningsminister Lotta Edholm och informerade om för deltagarna aktuella frågor som läroplansutredning, förändringar gällande elevhälsa och lärarutbildning samt budgeten. Hon svarade också på i förväg inskickade frågor från deltagarna.

Socialtjänstminister Camilla Waltersson Grönvall leder mötena. Hon informerade om budgeten samt att en nationell samordnare för funktionshinderpolitiken med syfte att stärka delaktighet och jämlikhet ska tillsättas med start 2026. Hon fick ett medskick från Funktionsrätt om att statsbidragen visserligen har höjts men att det inte räcker med denna treåriga satsning.

Nästa möte är den 25 november.

/Susanna Ahlström

2025-08-27

RUNDABORDSSAMTAL

Deltagare:

- Susanna Ahlström, HRF
- Diana Spiegelberg, Uppsala universitet
- Anna-Lena Hogerud (S), Region Skåne och SKR:s sjukvårdsdelegation
- Ingrid Tønning-Olsson, Skånes universitetssjukhus & Lunds universitet
- Axel Conradi (M), Region Stockholm
- Lina Lundqvist, ALB
- Ola Mattsson, Barncancerfonden
- Karin Rågsjö (V), riksdagsledamot
- Jesper Fromberg, Norgine
- Magnus Liljegren, Norgine
- Henrik Ungerth, Norgine
- Sofia Hasselgren, Norgine
- Petter Odmark, Reform Society
- Lovisa Montin, Reform Society

Sammanfattning av samtalet

Diskussionen kretsade kring de sena komplikationer som många barncanceröverlevare drabbas av, med särskilt fokus på hörselnedsättningar. Flera gemensamma utmaningar och behov identifierades:

1. Brister i uppföljning och stöd

- Hörsel och andra komplikationer följs under behandling, men uppföljningen efteråt är ojämlik och ofta bristfällig.
- Övergången från barn- till vuxenvård innebär stora glapp, där patienter själva måste söka hjälp utan att veta vad de ska efterfråga.
- Kommuner och Försäkringskassan saknar beredskap, vilket lämnar föräldrar och familjer med ett tungt ansvar.

2. Ojämlighet i vård och rehabilitering

- Tillgången till rehabilitering och stöd varierar stort mellan regioner.
- En nationell plan och tydligare riktlinjer efterlystes för att säkerställa jämlik vård och rehabilitering i hela landet.
- Barns särskilda behov lyftes, med fokus på skolgång, social delaktighet och tidig rehabilitering.

3. Behov av systemförändringar

- Svensk hälso- och sjukvård prioriterar akuta behov framför förebyggande insatser.
- Det nuvarande ersättningssystemet motverkar satsningar på prevention och helhetsperspektiv.
- Flera såg potential i nya ersättningsmodeller och sociala investeringar, såsom hälsoobligationer, för att frigöra resurser och möjliggöra förebyggande arbete.

4. Forskning och kunskapsutveckling

- Forskningen om sena komplikationer ökar, men resultat implementeras långsamt i vården.
- Få prekliniska modeller finns för exempelvis hörselskador vid strålbehandling.
- Kvalitetsregister och systematisk uppföljning av sena komplikationer sågs som avgörande för att utveckla vården framåt.

5. Rättighetsperspektiv och samhällskostnader

- Hörselnedsättning hos barn och unga är en jämlikhets- och rättighetsfråga.
- Med rätt stöd kan fler nå sin fulla potential, men stödet måste planeras över hela livet.
- Kostnader för sena komplikationer måste sättas i relation till samhällsekonomiska vinster av förebyggande och individanpassade insatser.

Slutsats

Det finns en bred samsyn om att arbetet med sena komplikationer, särskilt hörselskador, behöver prioriteras högre. Lösningarna handlar om att:

- stärka uppföljning och rehabilitering,
- skapa jämlik vård genom en nationell plan,
- förändra ersättningssystemen för att främja förebyggande arbete,
- samt förbättra forskningsimplementeringen och kvalitetsuppföljningen.

Frågan spänner över sjukvård, rehabilitering, skola och sociala system – och kräver därför en multidisciplinär och samordnad ansats, där både regioner och staten tar ett större ansvar.

Förbundsordförandens delegationer

10-11 april	Jonas Sahlberg deltog på Insamlingsforum 2025.
12 april	Eivor Johansson deltog på HRF Skaraborgs årsmöte.
12 april	Sune Wadenheim deltog på HRF Västra Götalands årsmöte.
12 april	Ulf Olsson deltog på HRF Kronobergs årsmöte.
25-26 april	Jonas Sahlberg deltog på EFHOHs konferens "Achieving Equality for Hard of Hearing People" och AGM i Estland.
28 april	Ulf Olsson deltog som mötesordförande på HiSUS årsmöte.
27 maj	Ulf Olsson deltog på HRF Dalarnas årsmöte.
6 september	Nathalie Colombo deltog på HRF Bollnäs 70-årsjubileum.
6 september	Susanna Ahlström deltog på HRF Södermanlands medlemsträff.
6-7 september	Britt Edoff deltog på UH Riks styrelsemöte som HRFs adjungerade.
13 september	Marie-Lousie Andersson deltog på HRF Stockholms läns kickoff för distriktens föreningar.
18 september	Sune Wadenheim deltog på DHB:s lutkonferens för projektet "Mellan två världar".
18 september	Jonas Sahlberg deltog på Boverkets samråd inom funktionshinderpolitiken.
20 september	Jonas Sahlberg deltog på HRF Malmös 90-årsjubileum.

Generalsekreterarens delegationer

8 april	Sara Bryntse deltog på samrådsmöte med Arbetsmiljöverket.
21 maj	Sara Bryntse deltog på Försäkringskassans funktionshinderråd.

Verifikat

Document ID 09222115557558855345

Dokument

2025 FS 8 protokoll med bilagor

Huvuddokument

41 sidor

Startades 2025-10-03 14:00:43 CEST (+0200) av Nina

Andersson-Weaver (NA)

Färdigställt 2025-10-06 08:20:17 CEST (+0200)

Signerare

Nina Andersson-Weaver (NA)

Hörselskadades Riksförbund

nina.andersson.weaver@hrf.se

Signerade 2025-10-03 14:01:49 CEST (+0200)

Marie-Louise Andersson (MA)

marie.louise.andersson@hrf.se

Signerade 2025-10-03 14:07:05 CEST (+0200)

Anna Kain Wyatt (AKW)

anna.kain.wyatt@hrf.se

Signerade 2025-10-06 08:20:17 CEST (+0200)

Detta verifikat är utfärdat av Scrive. Se de dolda bilagorna för mer information/bevis om detta dokument. Använd en PDF-läsare som t ex Adobe Reader som kan visa dolda bilagor för att se bilagorna. Observera att om dokumentet skrivs ut kan inte integriteten i papperskopian bevisas enligt nedan och att en vanlig papperutskrift saknar innehållet i de dolda bilagorna. Den digitala signaturen (elektroniska förseglingen) säkerställer att integriteten av detta dokument, inklusive de dolda bilagorna, kan bevisas matematiskt och oberoende av Scrive. För er bekvämlighet tillhandahåller Scrive även en tjänst för att kontrollera dokumentets integritet automatiskt på: <https://scrive.com/verify>

